

Wet rechtsherstel box 3

Impact: beperkt / middelgroot / **ingrijpend**

Interactie burgers/bedrijven	x		
Maakbaarheid systemen	x		
Handhaafbaarheid	x		
Fraudebestendigheid		x	
Complexiteitsgevolgen	x		

Risico procesverstoringen: **groot** / gemiddeld / klein

Uitvoeringskosten	incidenteel	structureel
• Dienstverlening	€ 5,9 mln.	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 42,0 mln.	€ 0
• Automatisering	€ 2,7 mln.	€ 0

Personele gevolgen: 478,1 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 07 – 2022

Beslag portfolio: groot

Eind-oordeel: Geautomatiseerd herstel is uitvoerbaar. Op dit moment zijn de eerste inzichten dat het aantal reacties in het lage (meest gunstige scenario) zit. In lijn met de verwachting uit de initiële uitvoeringstoets hebben de werkzaamheden voor herstel box 3 geleid tot een andere prioritering in het IV-portfolio en tot verdringing, wat onder andere resulteert in een afname van het toezicht en een slechtere telefonische dienstverlening. Dit kan leiden tot klachten en mogelijk imagoschade. Indien de klantreacties toch oplopen, bestaat, zoals aangegeven in de initiële uitvoeringstoets, het risico dat bij een hoger dan verondersteld aantal klantreacties de uitvoering niet meer kan plaatsvinden binnen wettelijke termijnen en de verdringing verder toeneemt bij de klantbehandeling. Daarom worden reeds verschillende maatregelen genomen om de risico's te mitigeren. Ten tijde van de originele uitvoeringstoets was er nog geen beslissing genomen omtrent herstel van de doelgroep niet-bezwaarmakers. Op dit moment reageren veel niet-bezwaarmakers op het kabinetsbesluit om hen geen herstel te bieden, wat een grote druk op de uitvoering tot gevolg heeft. In deze herijking worden de niet-bezwaarmakers wel benoemd, echter worden de uitvoeringsgevolgen over de procedure voor de behandeling van niet-bezwaarmakers niet meegenomen. Het voorstel voor wijziging van de procedure voor niet-bezwaarmakers heeft geleid tot een Nota van wijziging, waarop een afzonderlijke quickscan is gedaan. Hierop zal begin 2023 een uitvoeringstoets worden gedaan. De voorgestelde wijziging is bij brief van 4 november 2022 aan de Tweede Kamer verstuurd.

Beschrijving voorstel/regeling

Deze uitvoeringstoets betreft het wetsvoorstel Wet rechtsherstel box 3 en is een eerste herijking van de uitvoeringstoets Beleidsbesluit rechtsherstel box 3 (bijlage bij Tweede Kamer 2021-2022, 32140, nr. 131). Dit wetsvoorstel is de wettelijke vertaling van het Beleidsbesluit en werkt dus terug tot en met 1 juli 2022. Deze uitvoeringstoets is een herijking, waarbij de uitvoeringstoets op een aantal onderdelen is aangevuld.

In het wetsvoorstel Rechtsherstel box 3 is in artikel 6 een aanpassing van de regeling ter voorkoming van dubbele belastingheffing opgenomen. Deze aanpassing was in het eerder getoetste beleidsbesluit niet opgenomen en dus nog niet eerder getoetst. De aanpassing van de regels ter voorkoming van dubbele belastingheffing betreft een gewijzigde berekenings-systematiek. De systematiek zoals die is opgenomen in het Besluit voorkoming dubbele belasting 2001 sluit namelijk bij binnenlandse belastingplichtigen met buitenlandse bezittingen en schulden voor wie op basis van een belastingverdrag of eenzijdige regeling recht bestaat op voorkoming van dubbele belasting niet volledig aan bij de berekeningswijze in het Besluit rechtsherstel box. Op onderdelen wordt afgeweken van artikel 24 van het Besluit voorkoming dubbele belasting 2001. Het gaat om de volgende afwijkingen.

- De vermindering ter voorkoming van dubbele belastingheffing wordt berekend met inachtneming van het belastbare inkomen uit sparen en beleggen zoals dat wordt vastgesteld *na* toepassing van het rechtsherstel.
- Dit leidt tot aanpassingen van de teller en de noemer van de voorkomingsbreuk.
- Voor de teller van de breuk wordt uitgegaan van het rendement over de bezittingen in het buitenland verminderd met het rendement van de schulden in verband met die bezittingen.
- De noemer wordt gedefinieerd als het belastbare inkomen uit sparen beleggen zoals dat na toepassing van het wetsvoorstel is vastgesteld.

De overige bepalingen van het Besluit voorkoming dubbele belasting 2001 zoals die luiden in het desbetreffende jaar blijven gelden.

Met deze herijking wordt beoogd naar de stand van dit moment een zo volledig mogelijk beeld te geven van de

uitvoering van de hersteloperatie en de huidige inzichten met betrekking tot de uitvoeringsaspecten daarvan. Ten tijde van de originele uitvoeringstoets was er nog geen beslissing genomen omtrent herstel van de doelgroep niet-bezwaarmakers. Op dit moment reageren veel niet-bezwaarmakers op het kabinetsbesluit om hen geen herstel te bieden, wat een grote druk op de uitvoering tot gevolg heeft. In deze herijking worden de niet-bezwaarmakers wel benoemd, echter worden de uitvoeringsgevolgen over de procedure voor behandeling van niet-bezwaarmakers niet meegenomen. Het voorstel voor wijziging van de procedure voor niet-bezwaarmakers heeft geleid tot een Nota van wijziging, waarop een afzonderlijke quickscan is gedaan. Hierop zal begin 2023 een uitvoeringstoets worden gedaan. De voorgestelde wijziging is bij brief van 4 november 2022 aan de Tweede Kamer verstuurd.

Interactie burgers/bedrijven

Planning en doelgroepen herstel

In juli 2022 is gestart met het effectueren van herstel van de doelgroep massaal bezwaar 2017 tot en met 2020. Geprognosticeerd was dat dit in totaal bijna 220.000 aanslagen zou betreffen. Dit herstel is afgerond. Er zijn ca. 225.000 aanslagen hersteld.

In augustus 2022 is gestart met het gefaseerd opleggen van de aanslagen 2021 waarin box 3 inkomen is opgenomen. Deze zijn aangehouden, totdat herstel in de automatisering is verwerkt. Dit betreft potentieel 1,9 mln. aanslagen. Hiervan zijn 1,5 mln. voor 1 mei 2022 ontvangen. Er zijn tot 4 november 2022 ruim 1,1 mln. aanslagen 2021 met een box 3 inkomen opgelegd. De massale herstelactie naar aanleiding van de massaal bezwaarprocedure en de aangiften 2021 is afgerond en voor zover hier nog werkzaamheden aan verbonden zijn, worden deze opgepakt in het reguliere proces.

In september 2022 is gestart met herstel van de doelgroepen waarvan de aanslagen 2017 tot en met 2020 op 24 december 2021 nog niet onherroepelijk vaststonden of nog niet zijn opgelegd (aangehouden in afwachting van verwerking aanpassingen in de automatisering). Dit betreft ongeveer 550.000 aanslagen. Binnen deze groep wordt prioriteit gegeven aan de aanslagen 2017 vanwege de verjaringstermijn van 5 jaar die op 31 december 2022 eindigt. Er zijn tot nog toe ca. 230.000 aanslagen opgelegd.

Persoonlijke communicatie en handelingsperspectief
Geen aanvullingen.

Algemene communicatie en stakeholdermanagement
Naast de individuele communicatie is veel effort gestoken in algemene communicatie, vooral via de website van de Belastingdienst, Rijksoverheid.nl en sociale media. Door het betrekken van stakeholders (bijvoorbeeld de Bond voor belastingbetalers, fiscaal dienstverleners, Consumentenbond) bij herstel en de communicatie daarover wordt beoogd hen in staat te stellen hun achterban te informeren en om maatschappelijk draagvlak te creëren. Dit is een doorlopend proces en nog niet afgerond. Recent hebben gesprekken met de stakeholders zoals hiervoor genoemd plaatsgevonden en deze worden binnenkort voortgezet. Het kabinetsbesluit om niet (tijdige) bezwaarmakers geen rechtsherstel te bieden, heeft, met name na een oproep daartoe, geleid tot een toename van burgerreacties. Dit is een belangrijk bespreekpunt met de stakeholders.

Afnemers inkomensgegevens en toeslagen
Geen aanvullingen.

Klantreacties BelTel, social media en balies
De telefonische klantreacties blijven tot nu toe binnen de geprognosticeerde aantallen en zijn voor de doelgroep belastingplichtigen die een aanslag 2021 hebben ontvangen op dit moment lager dan verwacht. In totaal zijn er tot 4 november 2022 ruim 25.000 telefonische klantreacties binnengekomen bij de BelastingTelefoon. De dialoogondersteuning bij de BelastingTelefoon is zodanig ingericht dat klantvragen makkelijk en snel beantwoord kunnen worden. De kosten van dienstverlening zijn in verband hiermee naar beneden bijgesteld.

Maakbaarheid systemen

In verband met de aanpassing van de regels ter voorkoming van dubbele belastingheffing zijn extra aanpassingen in de automatisering nodig. De kosten van automatisering zijn daarom naar boven bijgesteld. De noodzakelijke systeemaanpassingen zijn tijdig gerealiseerd.

Handhaafbaarheid

Toezicht
Geen aanvullingen.

Verzoeken, bezwaren en beroepen

Uit monitoring van de klantreacties naar aanleiding van het rechtsherstel blijkt dat de aannamen die als basis dienden voor de uitvoeringstoets op dit moment geen bijstelling behoeven. De aantallen blijven onder de in de uitvoeringstoets geprognosticeerde aantallen. Omdat er nog onzekerheid is ten aanzien van de uiteindelijke omvang van de klantreacties wordt een nieuwe herijking gedaan nadat het herstel (vrijwel) volledig is afgerond en de bezwaartermijnen van de betreffende aanslagen waarin herstel is verwerkt, zijn verstreken.

Op dit moment zijn er in totaal ongeveer 150 000 klantreacties ontvangen waarvan een belangrijk deel reacties zijn van belastingplichtigen die geen herstel ontvangen omdat zij niet (tijdig) bezwaar hebben gemaakt. De aantallen nemen dagelijks sterk toe. In gesprekken met stakeholders wordt gezien of het aantal klantreacties kan worden beperkt en op welke wijze het proces van indiening en behandeling daarvan kan worden vereenvoudigd. De behandeling van niet-bezwaarmakers was geen onderdeel van de eerder uitgevoerde toets.

Er is nog onzekerheid of het geboden generieke (geautomatiseerde) rechtsherstel in de vorm van de spaarvariant in alle gevallen door de rechtspraak juridisch wordt aanvaard. In geval van beroepsprocedures zal de rechter moeten oordelen over de redelijkheid van het rechtsherstel in de individuele casus.

Fraudebestendigheid

Geen aanvullingen.

Complexiteitsgevolgen

Geen aanvullingen.

Risico procesverstoringen

Het risico op procesverstoringen blijft groot.

Uitvoeringskosten

De tabel geeft het overzicht van de ontwikkeling van de ingeschatte incidentele uitvoeringskosten ten opzichte van de eerder uitgevoerde uitvoeringstoets.

Uitvoeringskosten (€ mln)	oud	mutatie	nieuw
• Dienstverlening	€ 7,2	-/- € 1,3	€ 5,9
• Handhaving/toezicht	€ 42,0	--	€ 42,0
• Automatisering	€ 2,5	+ € 0,2	€ 2,7

Er zijn geen structurele uitvoeringskosten.

Personele gevolgen

Er zijn naar verwachting incidenteel 478,1 fte benodigd, verspreid over de jaren 2022 tot 2025. Dit is een afname van 16,8 fte ten opzichte van de inschatting in de eerder uitgevoerde uitvoeringstoets (494,9 fte).

Invoeringsmoment

Invoering is mogelijk per: 1 juli 2022.

Eindoordeel

Geautomatiseerd herstel is uitvoerbaar. Op dit moment zijn de eerste inzichten dat het aantal reacties in het lage (meest gunstige scenario) zit. In lijn met de verwachting uit de initiële uitvoeringstoets hebben de werkzaamheden voor herstel box 3 geleid tot een andere prioritering in het IV-portfolio en tot verdringing, wat onder andere resulteert in een afname van het toezicht en een slechtere telefonische dienstverlening. Dit kan leiden tot klachten en mogelijk imagoschade. Indien de klantreacties toch oplopen, bestaat, zoals aangegeven in de initiële uitvoeringstoets, het risico dat bij een hoger dan verondersteld aantal klantreacties de uitvoering niet meer kan plaatsvinden binnen wettelijke termijnen en de verdringing verder toeneemt bij de klantbehandeling. Daarom worden reeds verschillende maatregelen genomen om de risico's te mitigeren. Ten tijde van de originele uitvoeringstoets was er nog geen beslissing genomen omtrent herstel van de doelgroep niet-bezwaarmakers. Op dit moment reageren veel niet-bezwaarmakers op het kabinetsbesluit om hen geen herstel te bieden, wat een grote druk op de uitvoering tot gevolg heeft. In deze herijking worden de niet-bezwaarmakers wel benoemd, echter worden de uitvoeringsgevolgen over de procedure voor de behandeling van niet-bezwaarmakers niet meegenomen. Het voorstel voor wijziging van de procedure voor niet-bezwaarmakers heeft geleid tot een Nota van wijziging, waarop een afzonderlijke quickscan is gedaan. Hierop zal begin 2023 een uitvoeringstoets worden gedaan. De voorgestelde wijziging is bij brief van 4 november 2022 aan de Tweede Kamer verstuurd.

Op basis van ervaringscijfers nadat de aanslagen 2021 grotendeels zijn opgelegd, de bezwaartermijnen zijn verstreken en er zicht is op uitkomsten van eventuele beroepsprocedures zal er naar verwachting in 2023 een herijking van de uitvoeringstoets plaatsvinden.